

Tillsynsplan

För Tillsynsnämndens ansvarsområden

Hylte kommun

Antagen av tillsynsnämnden, 2022-12-15, § 27

Reviderat senast,

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Inledning	3
2. Beskrivning av tillsynsuppdraget.....	4
2.1 Tillsynsansvaret	4
2.2 Styrande dokument	4
2.3 Samverkan	5
3. Tillsynsplan för övrig tid	6
4. Tillsynsplanering inom respektive verksamhetsområde	6
4.1 Miljöskydd	6
4.2 Förorenade områden	8
4.3 Livsmedel.....	9

1. Inledning

För att möjliggöra en god och korrekt myndighetsutövning har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen ansvar för att se till att Tillsynsnämnden (nedan kallad nämnden) har tillräckliga resurser för att systematiskt kunna genomföra sitt uppdrag. Som ett underlagsmaterial för denna tillsynsplan finns en behovsutredning, där alla resurser sammanställts som det bedöms finnas behov för mellan åren 2023-2025.

Enligt miljötillsynsförordningen ska det hos tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för tillsynsmyndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. I Hylte kommun är Samhällsbyggnadsnämnden och Tillsynsnämnden tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. Utredningen ska omfatta kommande treårsperiod och ses över vid behov, dock minst en gång per år. Det ska föras register över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Baserat på behovsutredningen och registret ska den ansvariga nämnden inför varje verksamhetsår göra en tillsynsplan.

Tillsynsplanen avser år 2023 till år 2025. Det första året är preciserat och för de övriga anges en översiktlig bedömning av kända förändringar. För en stor del av myndighetsarbetet är det svårt att uppskatta planeringen för respektive år. Många delar är händelsestyrda, såsom ansökningar, anmälningar, klagomål och remisser, där antalet inkommande ärenden kan variera från år till år. För andra delar berörs planeringen till stor del på kommunens ambitionsnivå och prioritering för när något ska vara genomfört. Några exempel på detta är förorenade områden, inventering av enskilda avlopp, tillsyn av U-/UH-verksamheter och rökfria miljöer. Det kan även tillkomma krav från andra myndigheter som inte varit kända under framtagandet av detta dokument eller som påkallar skyndsam uppmärksamhet av något slag.

2. Beskrivning av tillsynsuppdraget

2.1 Tillsynsansvaret

Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljö kvalitetsmål och de folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella, regionala och lokala miljömålen.

Som tillsynsmyndighet ska den ansvariga nämnden, på eget initiativ eller efter anmälan, i nödvändig utsträckning, kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs. Vid brister ska den ansvariga nämnden vidta de åtgärder som behövs för att lagstiftningen ska följas.

Myndigheten ska också vara kommunens sakkunniga inom miljö- och hälsoskyddsfrågor, livsmedel, alkoholservering, tobaksförsäljning och naturvård.

I Hylte kommun är det samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden som fattar beslut om resursfördelning och mål för miljöbalkstillsynen. Tillsynsnämnden är ansvarig myndighet för samhällsbyggnadsnämndens verksamheter (kostenhetens tillagnings- och mottagningskök, VA- och renhållningsenhetens vatten- och reningsverk samt renhållningsverksamheten). Övriga verksamheter inom kommunen som omfattas av miljöbalkstillsyn är samhällsbyggnadsnämnden ansvarig myndighet för.

2.2 Styrande dokument

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning, nationella dokument och mål men även lokala dokument och mål. Nedan är beskrivet kort om respektive område.

Lagstiftning

De lagar som främst styr nämndens arbete är: Miljöbalken, Livsmedelslagstiftning, Smittskyddslagen, Strålskyddslagen samt förordningar och föreskrifter kopplade till lagarna.

Nämndens arbete måste även förhålla sig till bland annat: Kommunallagen, Förvaltningslagen, Viteslagen, Offentlighets- och sekretesslagen och Dataskyddsförordningen GDPR (The General Data Protection Regulation).

Nationella dokument och mål

Riksdagen har fastställt nationella miljö kvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och vara uppnådda inom en generation. De ska också vara vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i Miljöbalken ska tolkas.

De globala målen för hållbar utveckling inom Agenda 2030 antogs 2015.

Lokala dokument och mål

Kommunen har fastställda lokala styrdokument med utgång från Miljöbalken. Föreskrifterna påverkar verksamheter och kommuninvånare och deras efterlevnad ska kontrolleras av tillsynsmyndigheten. Det handlar om föreskrifter för kommunens vattenskyddsområden, lokala hälsoskyddsföreskrifter samt lokala styrdokument innehållande riktlinjer. Enheten har även tagit fram en intern handlingsplan för förorenad mark. Andra enheters planer som involverar tillsynsmyndigheten är VA- och avfallsplaner.

2.3 Samverkan

För att kunna utföra uppgifterna så effektivt som möjligt kan samverkan med andra vara ett medel. Kommunen ingår i Miljösamverkan Väst, dit både Västra Götaland och Halland tillhör. Det finns flera olika nätverksgrupper för de olika verksamhetsområdena, som fungerar som ett forum för ett stort kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Samverkan är en nödvändighet för en mindre kommun som Hylte, då handläggarna är ensamma inom sina områden.

Miljösamverkan

Miljösamverkan Halland är ett samarbete mellan länets kommuner och länsstyrelsen. Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland har slagits samman och heter numera Miljösamverkan Väst (nedan kallad Miljösamverkan). Länet har samverkat tätt sedan år 2014 med bland annat verksamhetsplanering, Mötesplats Goda exempel och chefsamverkan.

Det finns en gemensam vision och värdegrund, Det önskade läget, i miljösamverkan som genomsyrar allt arbete. Miljösamverkan stöttar kommunerna i arbetet som lokal myndighet. De samordnar, utvärderar och tar fram underlagsmaterial till tillsynskampanjer samt tar fram informationsmaterial och samordnar utbildningar. Kommunerna gör samordningsvinster; dels när sakområden går igenom samtidigt i länet och dels genom stöd med underlagsmaterial, planering och utvärdering. Miljökontoren eller motsvarande på länsstyrelserna deltar med kompetens till projektgrupper som arbetar fram projekten samt deltar i projektens aktiviteter så långt som möjligt.

Nationell strategi för tillsyn enligt Miljöbalken

Sveriges olika myndigheter som berörs av Miljöbalken har gått samman och tagit fram en nationell strategi för tillsyn enligt Miljöbalken för åren 2022-2025 för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Dessa myndigheter är Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Socialstyrelsen, Kemikalieinspektionen, Energimyndigheten och Svenska kraftnät. Strategin för miljöbalkstillsynen ska fungera som ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn nationellt.

En ökad tydlighet gynnar att myndigheternas samlade resurser och kompetens används effektivare, bidrar till en ökad likvärdighet i tillsynen och underlättar planering av tillsyn. Tillsynen är ett viktigt styrmedel för att säkerställa syftet med miljöbalken och därmed främja en hållbar utveckling utifrån miljömålen.

Strategin innehåller sju tillsynsområden. Vart och ett av dessa har inringade fokusområden med tillhörande preciseringar kopplade till sig. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen.

Arbetet enligt strategin omfattas till större delen av behovsprioriterad tillsyn. För året 2023 kommer Hylte kommun inte att arbeta utefter den nationella strategin, då man har sett att resurser inte finns tillgängliga och tillsynen har därför flyttats fram till nästkommande år.

3. Tillsynsplan för övrig tid

Övrig tid, är sådan tid som inte är direkt handläggningstid men som behövs för att verksamheten ska fungera. Det kan till exempel vara administration, interna möten, revidering av styrdokument, nämnds ärenden, nätverks-/samverkansträffar, utbildning, planering och uppföljning. Då det saknas tillräckligt med tillgängliga resurser, prioriteras utbildning och samverkan bort till viss del för att ge utrymme till annan styrd eller händelsestyrd tid som tex tillsyn, remissyttranden, rådgivning m.m.

4. Tillsynsplanering inom respektive verksamhetsområde

I detta avsnitt redovisas tillsynsplaneringen inom respektive verksamhetsområde. Tillsynsplaneringen är indelad i sex övergripande verksamhetsområden: miljöskydd, förorenade områden och livsmedel.

Tillsynsplaneringen utgår från behovsutredningen där man bedömt behovet utifrån de specifika förutsättningar som finns inom kommunen för respektive verksamhetsområde, där följande faktorer tagits hänsyn till:

- Antal tillsynsobjekt i kommunen.
- Status på mark, luft och vatten i kommunen i förhållande till uppsatta mål och åtgärdsprogram inom området.
- Uppföljning av utfört arbete (det kan t.ex. vara något som låg med i förra årets planering som inte kunde utföras av någon anledning. Då ökar det på behovet för kommande period).
- Mängd inkommande ärenden.
- Förändrade/nya lagar, förordningar, reglementen eller riktlinjer.
- Annan förändring i omvärlden, till exempel pandemi.

Som underlag till de uppgifter om antal objekt och timmar finns ett beräkningsunderlag (verksamhetsplanering) i form av en Excel-fil. I beräkningsunderlaget finns även mer detaljerad information om antal timmar per område, som ligger till grund för behovsutredningen.

4.1 Miljöskydd

Beskrivning av området

Miljöskydd omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 9, 14 och 15 i miljöbalken (1998:808). Tillsynen syftar till att förbättra och trygga en god miljö utomhus och till att

förhindra och förebygga miljö- och hälsoskadliga utsläpp till mark, luft och vatten. Miljöskyddsområdet är brett och inbegriper flera delområden som miljöfarliga verksamheter, avfall, kemiska produkter, hantering av massor m.m.

Tillsynsobjekten delas in i anmälningspliktiga (C) verksamheter och verksamheter under anmälningsplikt (U). Verksamheter som hamnar under anmälningsplikt kan vara tex avloppsreningsverk (25-200 pe) och vattenverk.

Miljöfarliga verksamheter som samhällsbyggnadsnämnden är verksamhetsutövare över är avloppsreningsverken, vattenverken och återvinningscentralen. Det är tillsynsnämnden som är tillsynsmyndighet över dessa verksamheter.

Enligt den nationella tillsynsstrategin finns följande fokusområden inom Miljöfarlig verksamhet under åren 2022-2025 som berör tillsynsnämndes tillsynsområde:

- Uppdaterade miljöbalkstillstånd
- Kvalitetssäkrad kontroll – utsläpp till vatten
- Dagvatten

Enligt den nationella tillsynsstrategin finns följande fokusområden inom Avfall under åren 2022-2025 som berör tillsynsnämndes tillsynsområde:

- Återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall

Vägledande miljökvalitetsmål för området

- Giftfri miljö
- Frisk luft
- Grundvatten av god kvalitet
- Begränsad klimatpåverkan
- Ingen övergödning
- God bebyggd miljö
- Skyddande ozonskikt

Tillsynsplanering under den närmaste treårsperioden

Styrd tid

Inom området ingår tillsyn på samtliga objekt som omfattas av tillsyn enligt kapitel 9 i miljöbalken. Detta omfattar B- och C-verksamheter, som är anmälningspliktiga verksamheter, såväl som U-verksamheter som ligger under anmälningsplikt, enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Tillsynsnämnden har i dagsläget 5 st verksamheter (3 st B-verksamheter, 2 st C-verksamheter), där 4 av verksamheterna består av avloppsreningsverk och en verksamhet består av återvinningscentralen med dess omlastning av avfall som nämnden har tillsynsansvaret för. Dessa har hög prioritet, där B- och C-verksamheterna får tillsyn minst en gång per år. För år 2023 får samtliga 5 st B- och C-verksamheter tillsyn.

Den styrda tillsynen inbegriper även granskning av inlämnade rapporter gällande miljörapportering för B-verksamheterna.

Händelsestyrd tid

Specifikt inom miljöskyddsområdet ingår i den händelsestyrda tiden bland annat handläggning av anmälan av ny miljöfarlig verksamhet, sop-/slamdispenser, remissyttranden, klagomålshantering, miljöbrott, olyckshändelser med påverkan på miljön och liknande. Här hamnar även rådgivning och information till kommuninvånare, entreprenörer m.fl. som är händelsestyrt och svårt att uppskatta tid för.

Behovsprioriterad tid

I kommunen finns i dagsläget 8 st U-verksamheter, som nämnden har tillsynsansvaret för. Dessa består av två avloppsreningsverk och 6 st vattenreningsverk

U-verksamheter har i allmänhet ett lägre antal tillsynstimmar än vad B- och C-verksamheter har. Beroende på tillsynsbehov och tillgängliga resurser, får U-verksamheter tillsyn 1 gång per år till en gång vart tredje år. För året 2023 får inga U-verksamheter tillsyn, då man har sett att resurser inte finns tillgängliga och tillsynen har därför flyttats fram till nästkommande år.

4.2 Förorenade områden

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 10 i miljöbalken. Tillsynen omfattar potentiella och konstaterade föroreningsskador i mark, grundvatten, ytvatten, sediment och byggnader.

Att identifiera, undersöka och åtgärda områden som förorenats av befintliga eller tidigare verksamheter är ett viktigt led i arbetet att minska riskerna för att människor och miljö utsätts för farliga ämnen. Tillsynsnämnden är tillsynsmyndighet över Samhällsbyggnads-nämndens verksamheter som består av kommunala nedlagda deponierna.

I den nationella strategin för miljöbalkstillsynen föreslås förorenade områden få hög prioritet för att uppnå satta miljömål. Regeringen vill att fler förorenade områden både på land samt i hav och vatten åtgärdas vilket är nödvändigt för att kunna nå miljökvalitetsmålet en Giffri miljö, samt flera av de vattenrelaterade miljökvalitetsmålen. Regeringen vill säkerställa en fortsatt hög nivå på anslaget och i arbetet med förorenade områden och har därför ökat anslagen kraftigt för kommande år. Det nationella målet består i att kommunerna ska arbeta med att åtgärda samtliga objekt med riskklass 1 och 2 till och med år 2050. År 2021 tog kommunen fram en handlingsplan som gäller fram till och med år 2050 som beskriver hur tillsynen ska ske för att nå målet.

Enligt den nationella tillsynsstrategin finns följande fokusområden inom Förorenade områden under åren 2022-2025:

- Tillsyn av prioriterade förorenade områden med riskklass 1 och 2
- Anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i FMH

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

- Giftfri miljö

Tillsynsplanering under den närmaste treårsperioden

Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom förorenade områden. Tillsynsbehovet är främst behovsprioriterat och händelsestyrt.

Händelsestyrd tid

Anmälningar om sanering, granskning av provtagningsplaner, klagomål och resurstöd vid markexploateringar kan vara sådant som ska hanteras där tiden inte går att styra över. Även rådgivning och information till fastighetsägare av förorenade områden eller som vill sälja eller köpa förorenade områden ingår här.

Behovsprioriterad tid

Kommunen har genom sin nuvarande eller tidigare verksamhet ansvaret för utredning och åtgärder för 25 st förorenade områden. Av dessa utgörs 14 st av nedlagda kommunala deponier. Det finns information om att det finns ytterligare 6 st kommunala deponier, dessa inkluderades dock inte i inventeringsarbetet som länsstyrelsen genomförde år 2015. År 2017 antogs en handlingsplan (SBN0167) av kommunen gällande de nedlagda deponierna, där det framgår en prioriteringsordning med tidsplanering. Av dessa områden är 10 st av mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön. Den huvudsakliga tillsynstiden för förorenade områden hamnar under behovsorienterad tid. Tillsynstakten styrs av kommunens ambitionsnivå ihop med de nationella miljö kvalitetsmålen för förorenade områden.

Ingen behovsprioriterad tillsyn kommer att ske under året 2023, då man har sett att resurser inte finns tillgängliga och tillsynen har därför flyttats fram till nästkommande år.

4.3 Livsmedel

Beskrivning av området

Syftet med livsmedelslagstiftningen och livsmedelskontrollen är att alla konsumenter får säkra livsmedel som är producerade och hanterade i enighet med lagstiftningen. Det innebär att de ska hanteras på ett hygieniskt sätt så att konsumenten inte blir sjuk och vara rätt märkta så att konsumenten inte blir lurad.

Livsmedelsverksamheterna kontrolleras regelbundet. Kontrollen ska vara riskbaserad, ändamålsenlig och likvärdig för alla företag och organisationer. Kontrollen kommer delvis ingå i registrerade livsmedelsverksamheters planerade tillsyn men det kommer tillkomma objekt som tillverkar, förädlar, importerar och säljer kontaktmaterial.

Flera objekt som omfattas av livsmedelslagen omfattas även av miljöbalken. Tiden för miljötillsynen på livsmedelsverksamheterna framgår av avsnitt 4.1.

Tillsynsnämnden är ansvarig kontrollmyndighet över kostenhetens tillagnings- och mottagningskök som Samhällsbyggnadsnämnden är verksamhetsansvariga för.

Vägledande miljökvalitetsmål för området:

- Begränsad klimatpåverkan
- Grundvatten av god kvalitet
- Giftfri miljö

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styrd tid

Den huvudsakliga kontrolltiden inom området livsmedel utgörs av styrd tid dvs planerad kontroll på registrerade verksamheter. Inom en treårsperiod ska alla verksamheter och alla relevanta lagstiftningsområden kontrolleras. Vid varje kontrolltillfälle görs en baskontroll, vilket innebär att man tittar på allmän hygien, säker hantering och temperaturkontroll. Denna kontroll utgör majoriteten av kontrollerna. Övriga lagstiftningsområden så som till exempel märkning, näringsvärden, provtagning, import, material i kontakt med livsmedel blir fördjupade kontroller som kan fördelas fritt över en treårsperiod. Viktiga nationella mål så kallade operativa mål för livsmedelskontrollen hittar man även i den nationella planen för kontrollen i livsmedelskedjan (NKP). Detta kan göra att behovet att kan variera från år till år.

Under kontrollperioden 2023–2025 har Livsmedelsverket tagit fram följande operativa mål:

1. Mikrobiologiska och kemiska faror i färdanalys och beredning vid vattenverk
2. Säkerhet vid vattenverk och reservoarer
3. Nyckelhålsmärkning
4. Fet fisk från Östersjön
5. Ekologiska varor
6. Livsmedelsinformation vid e-handel
7. Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner
8. Spårbarhet kött
9. Skyddade beteckningar
10. Allergena ingredienser hos grossister
11. Spårbarhet ägg
12. Aktörer som släpper ut honung på marknaden
13. Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott
14. Fusk med tonfisk
15. Plastprodukter med otillåtna naturmaterial
16. Glykoalkaloider i potatis
17. Kontaktmaterialverksamheter
18. Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling
19. Opastöriserad mjölk
20. Nationell kontrollplanering primärproduktion

De operativa målen som berör anläggningarna i Hylte kommun kommer sättas som verksamhetsmål under åren 2023–2025.

Inom kommunen finns det i dagsläget 8 st vattenverk och 9 st livsmedelsverksamheter som tillsynsnämnden har kontrollansvaret för.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat hantering av anmälningar, klagomål, livsmedelsburna utbrott, remisser, samt rådgivning och stöd. Specifikt inom området för livsmedelskontrollen ingår bland annat handläggning av anmälan om registrering, RASFF, misstänk matförgiftning, sanktionsbeslut, kontroll av ny registrerade verksamheter mm. Här ingår även uppföljande tillsyn som går utöver den normala planerade tillsynen och som har sin orsak i bristande efterlevnad av lagstiftningen.

I den händelsestyrda livsmedelskontrollen ingår bevakning av det EU-gemensamma systemet för kommunikation av RASFF meddelanden (Rapid Alert System for Food and Feed). Systemet är webbaserat och används för att snabbt få bort livsmedel från marknaden som på olika sätt kan vara skadliga för människors hälsa. Livsmedelsverkets krav är att kommunerna ska bevaka systemet varje vardag. När en varning kommer ska kommunen skyndsamt informera berört livsmedelsföretag och se till att företaget följer livsmedelslagen, stoppar livsmedlet och informerar konsumenter och berörda företag.

Behovsprioriterad tid

Animaliska biprodukter omfattas av en särskild lagstiftning från EU som kommunens miljönämnd har tillsynsansvar. På livsmedelsanläggningar handlar det om att avfall med animaliskt ursprung hanteras och transporteras bort på rätt sätt. Denna kontroll bedöms ha lågt kontrollbehov och görs lämpligen i projektform.

Under år 2023 kommer livsmedelsverksamheter att övergå till en ny riskklassningsmodell och därmed öka resursbehovet för det året. Däremot så förväntas resursbehovet att minska igen totalt sett från och med år 2024 i jämförelse med tidigare år. Det kommer också nya dricksvattenföreskrifter år 2023 som innebär att dricksvattenanläggningar behöver komma in med ny egenkontrollplan som ska hanteras.